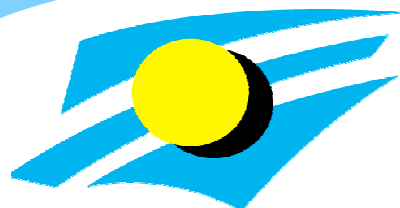

« Být žákem ve zdravotně-
vzdělávacím institutu,
*jednoduchý průběh, několik učebních
způsobů »*

Asociace LES GENETS d'OR - FRANCIE

Les GENETS d'OR

Asociace v několika číslech ...

50 let závazné práce s handicapovanými osobami,

1 222 zaměstnanců

1 685 obsluhovaných klientů

30 zařízení v okrese Finistère

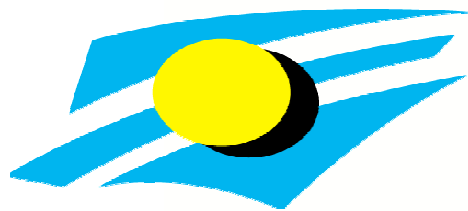
4 sektory: děti – práce – bydlení – gerontologie

- * IME : Zdravotně-vzdělávací institut
- * ESAT: Chráněné dílny s vyšší pracovní samostatností
- * FDV : Ubytovací foyer
- * FAM : Ubytovací foyer se zdravotní péčí
- * MAS : Specializované pečovatelské domovy
- * EHPAD : Ubytovací zařízení pro závislé staré osoby

Sektor Děti:
3 Zdravotně-vzdělávací
instituty (I.M.E)
et 2 Specializované
vzdělávací útvary a služby
zajišťující péči v
domácnostech(S.E.S.S.A.D)

LEGENDE

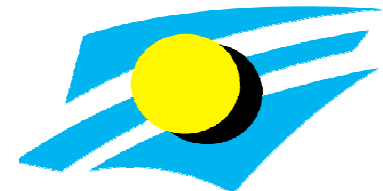
■	Siège social
Secteur Educations, Soins et Apprenissages	
■	IME
■	SESSAD
Secteur Vie Professionnelle et Sociale	
■	ESAT
Secteur Accompagnement de la Dépendance	
■	FDV-FAM
■	MAS
Secteur Personnes Agées Dépendantes	
■	EHPAD

Zdravotně-vzdělávací instituty

Posláním zdravotně-vzdělávacích institutů (IME) je příjem handicapovaných dětí a mladistvých s mentální retardací s různým stupněm retardace.

Cílem je poskytnout jim specializovanou výchovu a výuku, která zohledňuje psychologické a psychopatologické aspekty i rehabilitační praktiky.

Zdravotně-vzdělávací instituty jsou specializované podle stupně a druhu handicapu klientů daného zařízení. Mentální retardace je ve skutečnosti doprovázena různými potížemi, jako je porucha osobnosti, pohybové a smyslové potíže, vážné poruchy komunikace.

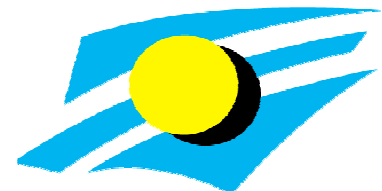

Sektor DĚTÍ – Les Genêts d'Or

Všechny 3 zdravotně-vzdělávací instituty (IME) zajišťují péči o děti ve věku od 6 do 20 let, *nicméně z důvodu čekání na umístění do zařízení pro dospělé existují úpravy, které umožňují držet zde mladé lidi starší 20ti let.*

O 335 dětí a mládeže je pečováno v IME / SESSAD Briec a Morlaix a v IME Plabennec . Klienti trpí průměrnou až těžší mentální retardací a/nebo kombinovanými vadami s asociovanými potížemi. V každém z těchto zařízení jsou poskytovány služby související s péčí o děti a mládež s poruchou autistického spektra.

V jednotlivých útvarech pracuje **247 odborníků**: řídicí pracovníci, ekonomičtí pracovníci, vychovatelé (zdravotně psychologičtí pracovníci, vychovatelé, speciální vychovatelé, speciální pedagogové, sportovní vychovatelé), zdravotní pracovníci a zdravotníci, pracovníci všeobecných útvarů.

Legislativní rámec

Základním právem je právo na vzdělání pro všechny děti s jakýmkoliv handicapem.

Nemocné nebo handicapované děti byly po dlouhou dobu umísťovány do specializovaných zařízení. Dnes jsou čím dál tím více umísťovány do běžného školního prostředí.

Od přijetí zákona ze dne **11. února 2005** k zajištění rovnosti práv a šancí, účasti a občanských práv handicapovaných osob je handicap posuzován ze sociálního hlediska, které zohledňuje situaci mladých lidí ve svém prostředí. Jsou posílena opatření ve prospěch školní docházky handicapovaných dětí.

Zákon stvrzuje právo každému na školní docházku v běžném prostředí a pokračování vzdělání v adaptovaném prostředí. Rodiče jsou úzce zapojeni do rozhodování o orientaci svých dětí a do definování jejich individuálních školních programů.

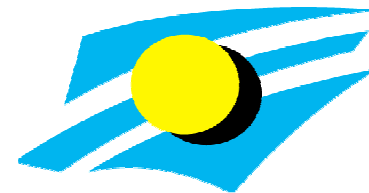

Zákon ze dne 11. února 2005 : « právo na školu pro všechny »

V letech 2011-2012,

bylo **210 395 handicapovaných dětí** zařazeno do normální školy (děti do věku 11 /12 let), na vyšší stupeň ZŠ (mládež do věku 15/16 let) nebo na střední školu (učiliště), kde využívaly individuálních programů školní docházky (PPS).

Po přijetí zákona ze dne 11. února 2005 bylo do škol zařazeno navíc **55 000 postižených žáků**, tj. průměrný roční nárůst o **6,3 %**, zatímco ve stejném období byl počet žáků stabilní.

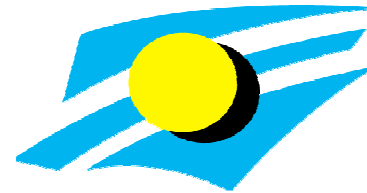

Cíle školní docházky

Handicapované děti mají stejné výukové cíle jako všichni žáci.

Tyto cíle spočívají v platných školních programech a „společném základu znalostí a dovedností“. Tento základ definuje, co musí žáci zvládnout na konci povinné školní docházky.

Pro těžce postižené žáky mohou být zvládnutelné dovednosti přehodnoceny speciálními pedagogy.

Nástroje školní docházky

Na žádost rodiny může být postižené dítě ve věku od 3 let umístěno do mateřské školy.

Každá škola musí přijím děti ze své spadové oblasti.

Aby bylo možné vyhovět speciálním potřebám handicapovaných dětí, je potřeba zpracovat **osobní program školní docházky žáka**, plynoucí z doprovodných opatření, o nichž rozhodla **Komise pro práva a autonomii handicapovaných dětí (CDAPH)**.

Školní docházka může být individuální nebo kolektivní, v běžném prostředí nebo ve zdravotně-vzdělávacím zařízení.

Individuální školní docházka

Podmínky individuální docházky postiženého dítěte se liší podle povahy a závažnosti handicapu.

V jednotlivých situacích může školní docházka probíhat následovně:

- * bez žádné zvláštní pomoci,
- * jsou provedeny určité úpravy prostředí, pokud to potřeby žáka vyžadují.
- * je zajištěn doprovod pomocným pracovníkem školy za účelem individuální nebo společné pomoci.
- * poskytnutí takových adaptovaných pedagogických prostředků, aby bylo možné plnit školní program.
- * Zřízení PASS (Centrum pomoci hluchým žákům ve školní docházce) umožňuje **začlenit hluché a špatně slyšící žáky do běžného školního prostředí s jakýmkoliv způsobem komunikace, který rodina zvolila.**

Kolektivní školní docházka

Ve škole: Třídy pro školní inkluzi (CLIS)

Ve školách pro děti ve věku do 11/12 let existují třídy pro školní inkluzi (CLIS), kam chodí děti s mentálními, sluchovými, zrakovými i pohybovými potížemi a mohou využívat podmínek běžného školního prostředí.

V rámci těchto inkluzních tříd mají žáci upravenou výuku a s ostatními žáky sdílejí některé aktivity. Většina žáků inkluzních tříd využívá individuální školní docházku v jiné třídě školy.

Kolektivní školní docházka

Na vyšším stupni a střední škole/učilišti: Lokalizované jednotky pro školní inkluzi (ULIS)

Pokud nejsou požadavky individuální školní docházky ve shodě s potížemi žáka, mohou být handicapovaní žáci zařazeni do tzv. **lokalizovaných jednotek pro školní inkluzi (ULIS)**. Jsou vedeni speciálním pedagogem, mají upravenou výuku, která zohledňuje cíle stanovené PPS. Zahrnuje co možná nejširší rozpětí výukové náplně v referenční třídě zařízení.

Rozmístění těchto jednotek je uspořádáno tak, aby nezůstalo žádné území, kam by žáci neměli přístup, a to i po rozumném zvážení dopravních omezení.

Tento směr pokračuje především v odborných učilištích. Tyto **Jednotky** se snaží pracovat v síti tak, aby vyhovovaly především odborným vzdělávacím potřebám handicapovaných žáků.

Školní docházka ve zdravotně-sociálním zařízení

Ve všech případech, kdy to situace dítěte nebo mladistvého vyžaduje. Jedná se o orientaci do zdravotně-sociálního zařízení, které je řešením, které mu umožní zajištění celkové adaptované školní, výchovné a terapeutické péče.

Přítomnost mladé handicapované osoby v těchto zařízeních:

- *může být celodenní nebo jen na část dne,
- *může probíhat různými možnými způsoby školní výuky.
- *Tyto způsoby vždy odpovídají **Osobnímu programu školní výuky (PPS)** žáka. Jsou realizovány díky existenci „**učitelské jednotky**“, která pružně a přizpůsobivě reaguje na specifické potřeby každého handicapovaného dítěte nebo mladistvého.

Zdravotně-sociální zařízení jsou závislé na ministerstvu sociálních věcí a zdravotnictví. Ministerstvo školství zajišťuje návaznost pedagogické výuky tím, že poskytuje vyučující pro tzv. učitelské jednotky (UE).

Průběh vzdělávání

Používají se veškeré prostředky k sestavení Osobního programu školní výuky tak, aby byl co možná nejoperativnější od chvíle, kdy se rodina obrátí s žádostí na „Okresní dům pro handicapované osoby“ (MDPH).

Analýza potřeb

K zajištění co nejlepších podmínek a rozdělení školní výuky je nezbytné provést analýzu potřeb. Škola, rodina, vyučující referent na ní musí spolupracovat v roli partnerů.

Správný chod operací je stejně tak důležitý, neboť má dlouhodobý charakter.

Tyto operace musí zajišťovat:

- *zápis a příjem do referenční školy
- *aktivitu a pomoc po celou dobu vypracovávání programu
- *první hodnocení žáka ve škole výchovně-vzdělávacím týmem
- *podpora a spolupráce s vyučujícím referentem.
- *Analýza potřeb a zpracování osobního programu školní výuky multidisciplinárním týmem MDPH

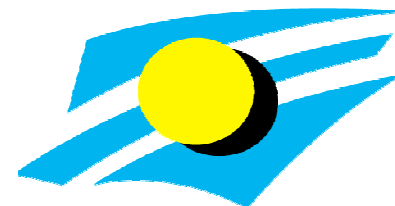
Osobní program školní výuky

Multidisciplinární tým posoudí identifikované potřeby a na jejich základě vypracuje **Osobní program výuky (PPS)** handicapovaného žáka i s ohledem na přání dítěte nebo mladistvého a jeho rodiny.

PPS definuje způsoby, jakými bude školní výuka probíhat s tím, že bude upřesněna :

- * kvalita a povaha potřebné pomoci, především terapie a rehabilitace
- * individuální nebo společná pomoc dalšího člověka
- * odpovídající pedagogické vybavení
- * úpravy výuky

PPS zajišťuje soulad všech faktorů pro školní výchovu a vzdělávání handicapovaného žáka.

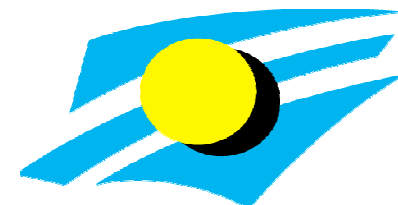

Sledování a úpravy

Tým **sledující školní vzdělávání** podporuje uplatňování PPS a zajišťuje pozorné a pravidelné pozorování každého handicapovaného žáka.

Na kontinuitu a shodu správného uplatňování dohlíží **vyučující referent**, protože je hlavním prostředníkem mezi zúčastněnými stranami programu. Účastní se všech etap průběhu školní výuky, má kompetence k zajištění pozorování žáků ve školních zařízeních i ve zdravotně-sociálních zařízeních.

Svolává jednání týmů sledujících školní výuku pro každého z žáků, jichž je referentem, a zajišťuje spojení s multidisciplinárním týmem MDPH.

Školní výuka v rámci sektoru Děti v Les Genêts d'Or

Každé zařízení IME disponuje **učitelskou jednotkou (UE)** definovanou státním školstvím. Tyto jednotky vedené učiteli navrhuje dobu výuky v zařízení nebo ve třídách mimo zařízení (individuální dohody nebo společné dohody s blízkými školami (základní a vyšší stupeň).

Přes **55%** dětí a mladistvých je přijímáno třemi zařízeními, kde mohou využívat času určeného k výuce.

Pedagogický program učitelské jednotky je jedna část programové náplně zařízení.

Jeho hlavní cíl je následující: **nabídnout žákům možnost větší samostatnosti v jejich současném i budoucím životě prostřednictvím přístupu k poznání.**

Organizace školní docházky v rámci sektoru Děti

Zdravotně-vzdělávací instituty	Počet žáků	Počet vyučujících	Přemístěná výuka	
Briec	56	3	3 Pro 13 žáků	Základní škola
Morlaix	21	2	non	
Plabennec	54	3	2 Pro 17 žáků	Základní škola

Pedagogický program učitelských jednotek

Pedagogický program se týká především žákům ve věku od 6 do 16 let.

Cílem školní docházky je zvládnout společný základ schopností a dovedností, tj. požadavek, který má umožnit,

- podporu dítěte v jeho intelektuálních schopnostech,
- jeho rozvoj
- a udržování již dosažených schopností a dovedností.

Učitelská jednotka musí rovněž umožnit budování společné kultury a účast každého na této kultuře, odhalit sdílené hodnoty a vést k odpovědnému a solidárnímu občanství.

Pedagogický program učitelských jednotek

Organizace formou jednotlivých cyklů tak, jak ji definuje státní školství umožní zařadit každého žáka dle svých schopností a úrovní dovedností a tímto uspořádat a přizpůsobit školní výuku (vytvoření « třídních skupin » / respekt jednotlivých temp).

«Předškolní» cyklus nebo-li cyklus « Podpora intelektu a naučení se být žákem »	První schopnosti a dovednosti: Pochopit pokyn, zorganizovat se tak, aby byl schopen provést úkol, pevně se usadit, pustit se do práce, uchopit ji a realizovat opakovaně
Cyklus 1 nebo-li první naučené znalosti	První naučené věci: s odkazem na kompetence a referenční systémy « mateřské » školy
Cyklus 2 nebo-li cyklus základních znalostí	Základní výuka: Číst, psát a počítat / schopnosti zahájení «základní školy»
Cyklus 3 nebo-li cyklus prohlubování znalostí	Prohlubování : schopnosti a dovednosti konce «základní školy» u některých žáků, a školních systémů.

Pedagogický program učitelských jednotek

Vyučování nejmenších dětí spočívá v probouzení prvních intelektuálních schopností a k vytváření prvních základů k integraci do třídních skupin.

Někteří žáci vykazují potíže v tomto rozvoji z důvodu řady faktorů (omezené možnosti, problémy s chováním brzdícím jejich zapojení nebo také pohybová či smyslová neschopnost). Tyto potíže jsou takovými překážkami, že jim brání v učení jejich základním dovednostem.

Přesto jim školní výuka umožňuje udržet si získané dovednosti, rozvíjet schopnosti posoudit, pochopit, zvážit, pozorovat či a tázat se.

Kromě zvládnutí výuky se učitel také snaží učit je životu v kolektivu, poznávat svět umění, vědy, ekologie, to, co my nazýváme **praktickou výukou**.

Pedagogický program učitelských jednotek

Oblasti působnosti učitelů:

Zvládnutí výuky, rozvoj intelektuálních schopností na základě přizpůsobených pedagogických nástrojů za účelem poskytnutí klíče k pochopení světa obrázků, symbolů, vyprávění. Vyučující takto nabízí různé komunikační a vyjadřovací způsoby: piktogramy, znaková řeč nebo „podepsaná francouzština“, divadlo ...)

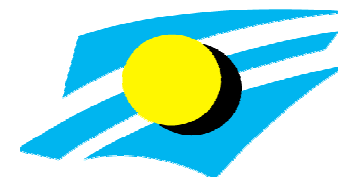
Zvládnutí souvisejících dovedností : « Žít společně » znamená poznat své tělo, orientovat se v čase a v prostoru, znamená to rovněž žít s ostatními, dodržovat pravidla ... Učitel se opírá o diversifikované nástroje (video, literatura...)

Pedagogický program učitelských jednotek

Výchova k občanství pomocí účasti na klientských komisích, školních radách, valných shromážděních klientů. S doprovodem učitelů se zástupci žáků stýkají se svými spolužáky a odpovědnými pracovníky zařízení nebo sdružení. S přijímanými závazky, které jsou předmětem všem přístupným zápisům z jednání formou fotografií nebo piktogramů, se mohou takto všichni s nimi seznámit a sledovat je.

Poznávání světa: využíváním místních příležitostí: kino, výstavy, knihovny a dále vše, co umožní propojení mezi školními znalostmi a uměleckou, technickou, odbornou a kulturní výukou.

Pedagogický program učitelských jednotek

Přizpůsobená výuka z důvodu různorodosti schopností a predispozic každého žáka:

- Individuální výuka,
- Originální nebo inovační pracovní pomůcky,
- Hodnotící systém zpracovaný vyučujícími,
- Uspořádané prostředí tak, aby zajistilo smyslové toky (především u dětí s problémy ztěžujícími rozvoj),
- Různý počet žáků v třídních skupinách (od 2 do 6 dětí),
- Doba školní výuky definovaná v PPS (od 1/2 hodiny do 12 – 15 hodin týdně)
- Pozorování a pravidelná hodnocení multidisciplinárním týmem.

Specifická pomoc

Pokud je učitel v roli vedoucího programu školní výuky, i tak musí úzce a každodenně spolupracovat s výchovným týmem:

- *Práce **ve dvou - učitel /výchovní pracovníci** v čase výuky (přemístěné třídy) nebo v době praktické výuky,
- *Společná práce učitele/ praktického učitele při výuce v dílnách,
- *Společné vzdělávání novým metodám a přístupům (TEACCH, ABA) a komunikačním nástrojům (PECS, MAKATON, „Français signé“)
- *Používání počítačových nástrojů (počítače, dotykové tablety).

Specifická pomoc

Pokud je dnes školní docházka dětí s kombinovanými vadami poměrně málo rozvinutá, pedagogický program sektoru dětí se musí změnit, aby jim bylo umožněno dosáhnout na kognitivní výuku.

Výsledky neuropsychologie umožňují posoudit potenciál a zdroje k porozumění rozvoje osoby s kombinovanými vadami.

Podstatné je hledání vhodného způsobu komunikace, které se opírá o citlivé pozorování osoby: tělesné projevy, štěbetání ...

U postiženého dítěte musí být ústní mluva doprovázena odpovídajícími způsoby (gesta, piktogramy, fotky...) a hledáním alternativních způsobů komunikace:

- Sdílet řeč a emoce,
- Prožívat každodenní úkony jako zdroj učení zaváděním značení (místa, času, osob, předmětů) a/nebo rituálů,
- Pracovat se slovy « ještě, potom, to se nesmí, to je dobře ... » potřebnými pro vztah a naučení se společenským kódům,

Evropská politika ve prospěch žáků

Hodnocení speciálního vzdělávání a způsoby integrace handicapovaných žáků se v jednotlivých zemích značně liší.

Tento rozdíl je dán významnými rozdíly v hodnotících postupech potřeb, organizaci a financování specializovaných vzdělávacích organizací.

Rozlišujeme 3 přístupy:

- Země s jedinou možností**, které se zavázaly k integraci téměř všech žáků do běžného prostředí s pomocí četných specializovaných služeb, které jsou soustředěny do školních zařízení a reagují na specifické potřeby (Švédsko, Norsko, Španělsko, Řecko, Itálie, Portugalsko)
- Země se 2 vzdělávacími úrovněmi** (běžné a speciální) často řízené různými legislativními úpravami (Německo, Belgie, Nizozemí),
- Země s několika přístupy**, které vyvinuli i přechodné způsoby: speciální třídy na plný nebo částečný úvazek, spolupráce běžných a specializovaných škol (Anglie, Rakousko, Finsko, Dánsko, Francie)

Děkuji za pozornost

